

Szymczakowa, Alicja

W sprawie daty śmierci wojewody łęczyckiego Piotra Oporowskiego

---

Acta Universitatis Nicolai Copernici. Historia 26 (240), 135-141

1992

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

ALICJA SZYMCZAKOWA (Łódź)

W SPRAWIE DATY ŚMIERCI WOJEWODY ŁĘCZYCKIEGO PIOTRA OPOROWSKIEGO

W murze klasztoru Paulinów w Oporowie obok bramy przejazdowej znajduje się piaskowcowa płyta nagrobna z postacią rycerza. Jest to wizerunek wojewody łęczyckiego Piotra Oporowskiego, brata Władysława, arcybiskupa gnieźnieńskiego, który sprowadził i uposażył kowent zakonników św. Pawła¹. Na bordiurze płyty wykuto techniką reliefu wklęsłego minuskułą gotycką następującą inskrypcję: *Anno do(min)i 1468 obyt magn(i)ficus do(m)i(n)us Petrus her[es] [...] palat(inus) ter[re] [...] [re]qui[es]cat i(n) sa(n)cta pace². W dotychczasowej literaturze datę śmierci Piotra wyznaczano na maj lub koniec lipca 1467 r.³ Sprawa wymaga wyjaśnienia, bowiem już 20 V 1467 r. w dokumencie Kazimierza Jagiellończyka potwierdzającym nadania dla dominikanów sieradzkich pojawił się Mikołaj z Kutna, następca Piotra na urzędzie wojewody łęczyckiego. Tenże Mikołaj wymieniony został również wśród świadków dokumentu królewskiego datowanego 2 dni później i transumującego nadania Przemysła II dla benedyktynów kaliskich⁴. Obydwa dokumenty wystawiono w Piotrkowie w czasie sejmu walnego, na który przybyli przedstawiciele Zakonu na czele z wielkim mistrzem Henrykiem*

---

¹ G. Majewska, *Wyniki badań nad zamkiem gotyckim w Oporowie*, Rocznik Muzeów i Ochrony Zabytków Ziemi Polskiej Środkowej, t. 1, 1973, s. 68; P. Mączyński, *Oporów*, Warszawa 1974, s. 13.

² Inskrypcja odczytana została w 1987 r., podczas inwentaryzacji zabytków epigraficznych w woj. płockim. W nawiasach okrągłych rozwiązano zaznaczone skróty, w nawiasach kwadratowych zawarto propozycje uzupełnień zniszczonego oryginału oraz miejsca całkowicie zatarte na długości 75 cm i 150 cm. W wyrazie *magnificus* kamieniarz popełnił błąd; w oryginale jest *mangificus*.

³ J. Bieniak, *Oporowski Piotr*, *Polski Słownik Biograficzny*, t. 24, 1979, s. 139—142; A. Gąsiorowski, *Kucieński Mikołaj*, *ibid.*, t. 16, 1971, s. 63—65; J. Bieniak, A. Szymczakowa, *Urzednicy łęczyccy, sieradzcy i wieluńscy XIII—XV wieku. Spisy*, pod red. A. Gąsiorowskiego, Wrocław 1985, s. 83.

⁴ Archiwum Główne Akt Dawnych (dalej AGAD), *Metryka Koronna*, ks. 82, k. 53; *Kodeks dyplomatyczny klasztoru tynieckiego*, wyd. S. Kętrzyński, S. Smolka, Lwów 1875, nr 248, s. 483.

Reuss v. Plauen celem wymiany dokumentów pokojowych⁵. Dnia 19 maja król mianował urzędników pomorskich i zapewne koronnych — jak można sądzić z daty pierwszego wystąpienia Mikołaja z Kutna z tytułem wojewody łęczyckiego. W świetle informacji o dacie śmierci Piotra Oporowskiego na jego płycie nagrobnej nominacja Mikołaja z Kutna nastąpiłaby jeszcze za życia poprzednika. Jakkolwiek na mocy zwyczaju urzędnicy w XV w. sprawowali swe funkcje dożywotnio, przecież zdarzały się przypadki rezygnacji z urzędu. Najczęściej była to cesja na rzecz krewnego, przy czym ustępujący urzędnik na ogół do śmierci zachowywał swój dotychczasowy tytuł⁶. Również i tutaj nie można by wykluczyć takiej możliwości, bowiem rodziny Kucieńskich i Oporowskich były ze sobą spowinowacone. Żoną Mikołaja z Kutna — poślubioną przed 1454 r. — była Barbara, córka Mikołaja z Miłonic kasztelana brzezińskiego, rodzonego brata Piotra Oporowskiego⁷. Koneksje rodzinne Sulimów z Oporowa i Ogończyków z Kutna sięgają zresztą już poprzedniego pokolenia. Ojciec Mikołaja z Kutna, Jan stolnik gostyniński, pojął bowiem (przed 1431 r.) za żonę Małgorzatę, która w 1444 r. zapisała mężowi swoje działy po ojcu i matce w Szydłowie i Woli Szydłowskiej (k. Łodzi). Na zapis dóbr dziedzicznych wyrazili wówczas zgodę jej stryjowie, trzech bracia Oporowscy, a to: Stefan z Chodowa kasztelan brzeziński, Mikołaj z Miłonic podstoli łęczycki i Piotr z Oporowa chorąży łęczycki⁸.

Celem zweryfikowania informacji pochodzącej ze źródła epigraficznego oraz poglądów funkcjonujących w literaturze historyczno-genealogicznej prześledźmy ostatnie chwile życia Piotra Oporowskiego. Wojewoda łęczycki należał do stronnictwa Wielkopolan wspierającego politykę króla w latach wojny trzynastoletniej. Oddał też władcy niemałe usługi, podtrzymując sprawę pomorską na sejmach i reprezentując stronę polską w akcjach dyplomatycznych, podejmowanych przez wielu mediatorów pragnących zakończyć konflikt między Polską a Zakonem. Choć nie wziął osobiście udziału w ostatnich rokowaniach dyplomatycznych, oddanych w ręce wytrawnych prawników, poświadczył swą pieczęcią wstępny dokument polski pokoju toruńskiego wręczony Krzyżakom 19 X 1466 i Występuje na nim w grupie wojewodów obok brzeskiego, inowrocławskiego i chełmskiego⁹.

Milczenie źródeł nie pozwala ustalić, jakie były koleje losu Piotra

⁵ M. Grzegorz, *Analiza dyplomatyczno-sfragistyczna dokumentów traktatu toruńskiego 1466 r.*, Toruń 1970, s. 84.

⁶ A. Gąsiorowski, *Urzędnicy zarządu lokalnego w późnośredniowiecznej Wielkopolsce*, Poznań 1970, s. 137—139; A. Szymczakowa, *Urzędnicy łęczyccy i sierańscy do połowy XV wieku*, Łódź 1984, s. 50—51; J. S. Matuszewski, *Dożycie w dyspozycjach królewskich za Jagiellonów*, *Czasopismo Prawno-Historyczne*, t. 39, 1987, s. 21—23.

⁷ AGAD, *Księgi ziemskie łęczyckie* (dalej ŁZ), ks. 13, k. 98v.

⁸ ŁZ, ks. 2, k. 79; ks. 11, k. 693v; ks. 12, k. 26, 202.

⁹ J. Bieniak, *op. cit.*, s. 141; M. Grzegorz, *op. cit.*, s. 82—83, 221.

Oporowski po pokoju toruńskim. Nie wiadomo, czy przebywał z królem w Kozienicach, a następnie towarzyszył mu w podróży na Litwę¹⁰. Wzmianki o nim, jako żyjącym, pojawiają się dopiero w kwietniu 1467 r. Dnia 16 tegoż miesiąca Maciej i Jan z Szolajd zapłacili części z kary „70” należne Piotrowi wojewodzie łęczyckiemu i Pawłowi z Karszewa podsędkowi tej ziemi. Tego samego dnia wyznaczono roczek za 2 tygodnie Maciejowi z Jankowic z powodu nie uregulowania opłat sądowych na rzecz obu dostojników. Sprawa rzeczywiście powróciła na wokandę sądową 30 IV 1467 r. Piotr Oporowski nie stawiał się w Łęczycy osobiście, lecz był reprezentowany przez swojego prokuratora Jana z Sówek¹¹.

Istotne znaczenie dla omawianego zagadnienia ma wzmianka z 23 V 1467 r. Wtedy to Elżbieta, córka Wojciecha z Pakości kasztelana śremskiego i wdowa po Mikołaju z Borysławic, pokwitowała spadkobiercom Piotra wojewody łęczyckiego odbiór sumy 142 grzywien 32 groszy, które niegdyś zostały złożone *...olim Magnifico domino Petro de Opporow palatino lanciciensi [...] in manibus fidelibus...* Pieniądze te stanowiły trzecią część spłaty, jaką przyjęła Elżbieta od Jana z Dobrej za miasto królewskie Dąbie, wchodzące w skład jej oprawy. Ponieważ pretensje do nich zgłosił wojewoda sandomierski Dzierśław z Rytwian, jako stryjeczny brat jej zmarłego męża, obie strony zgodziły się, aby do czasu przyjazdu króla do Łęczycy i rozstrzygnięcia sprawy przedmiot sporu zdeponować w rękach wojewody łęczyckiego¹². W świetle tej informacji Piotr Oporowski nie żył już 23 V 1467 r.

Kolejna wzmianka poświadczająca zgon wojewody pochodzi dopiero z 1 I 1468 r. W dniu tym — tradycyjnym terminie spłaty długów — Mikołaj z Miłonic kasztelan brzeziński skwitował swych bratanków z Oporowa, Andrzeja doktora praw, archidiakona gnieźnieńskiego, dziekana łęczyckiego, kanonika włocławskiego i kaliskiego, Jana starostę kruszwickiego i Mikołaja kasztelana kruszwickiego, ze 170 grzywien długu ojca ich *...pye memorie Magnifici domini Petri olim pallatini lanciciensis...* Synowie Piotra zobowiązali się zwrócić pozostałą sumę 230 grzywien do przyszyłych świąt Bożego Narodzenia¹³.

W księdze zmarłych klasztoru Norbertanek w Strzelnie, pod datą dzienną 2 maja, znajduje się wpis: *[obiit] Generosus Petrus Oporowsky*¹⁴. Ze względu na tytuł stanowy i brak urzędu nie kojarzono tej informacji z osobą wojewody łęczyckiego. Współcześnie z Piotrem woje-

¹⁰ W księgach ziemskich łęczyckich brak not od 16 VII 1466 do 31 XII 1467. J. Długosz, *Historiae Polonicae libri XII*, t. 5, *Opera omnia*, t. 14, Kraków 1878, s. 469—473.

¹¹ AGAD, Księgi grodzkie łęczyckie (dalej ŁG), ks. 2, k. 7, 24—24v.

¹² Ibid., k. 608.

¹³ ŁZ, ks. 2, k. 381—381v.

¹⁴ *Liber mortuorum Monasterii Strzelnensis Ordinis Praemonstratensis*, wyd. W. Kętrzyński, *Monumenta Poloniae Historica*, t. 5, Warszawa 1888, s. 736.

wodą żył inny jeszcze Piotr, piszący się z Małego Oporowa (dziś Oporówek k. Oporowa), współklejnotnik rodu Sulimów. Liczni właściciele Oporówka należeli do klientów możnowładczej rodziny Oporowskich i niejednokrotnie występowali w ich imieniu w sądach. Oporowscy, w rewanżu, wspierali ich finansowo udzielając pożyczek, a także pomagali w zdobywaniu urzędów administracji lokalnej. Dzięki tak możnej protekcji Piotr z Oporówka został burgrabią łączyckim i funkcję tę pełnił — co charakterystyczne — w czasie sprawowania urzędu starosty łączyckiego przez Piotra Oporowskiego¹⁵. Przeżył on zresztą wojewodę łączyckiego, gdyż wspomniany jest jeszcze 25 X 1468 r.¹⁶ Nie wydaje się jednak możliwe, aby komemoracja w księdze zmarłych klasztoru strzeleńskiego dotyczyła jego osoby. Nigdy w znanych źródłach nie wystąpił on bowiem z nazwiskiem Oporowski; nigdy też nie określono go tytułem *generosus*, porzostając na właściwym jego pozycji skromniejszym *nobilis*. W związku z tym należy bliżej przyjrzeć się zapisom w nekrologu i sprawdzić, do jakiego kręgu osób odnoszony był wspomniany przy osobie Piotra Oporowskiego tytuł stanowy. Analizując poszczególne zapiski można zauważyć, iż siedemnastowieczna kompilatorka tekstu dość konsekwentnie używała go w stosunku do wojewodów i kasztelanów, a także ich małżonek i potomstwa¹⁷. Zdarzało się natomiast — na co zwrócił już uwagę wydawca — że opuszczała ona imiona osób zmarłych, nazwy urzędów, niekiedy nawet całe wiersze¹⁸. W tym kontekście skromny tytuł *generosus* w odniesieniu do Piotra Oporowskiego jest tutaj zupełnie na miejscu, zaś brak urzędu przypisać można nieuwadze kompilatorki.

Przyjęcie daty 2 V 1467 r. jako dnia śmierci Piotra Oporowskiego wyjaśnia w pełni jego nieobecność w czasie sejmu majowego, który według Jana Długosza rozpoczął się w dniu 3 maja¹⁹. W związku z tym zrozumiałą jest także brak jakiegokolwiek śladu po pieczęci wojewody łączyckiego na dokumencie głównym zawierającym warunki traktatu pokojowego z Krzyżakami²⁰. Jego sygillacji mogła przeszkodzić bowiem tylko przyczyna ważniejsza od ciężkiej niemocy. Stronie polskiej tak bardzo zależało przecież na uzyskaniu pełnego uwierzytelnienia, że trzeba było odłożyć wymianę dokumentów aż do 7 VIII 1467 r. W przypadku choroby Piotra Oporowskiego formalności opieczętowania z łatwością mógł dopeł-

¹⁵ AGAD, Księgi ziemskie orłowskie, ks. 2a, k. 710v; 2b, k. 88; ŁZ, ks. 11, k. 676v, 712; A. Pawiński, *Sejmiki ziemskie 1374—1505*, Warszawa 1895, s. VIII; J. Bieniak, A. Szymczakowa, op. cit., s. 88.

¹⁶ ŁG, ks. 2, k. 939.

¹⁷ *Generosa* jest nawet Salomea księżna kujawska, natomiast jedyny *magnificus* to Michał Sokołowski kasztelan gostyniński, zm. 1618 r. Por. *Liber mortuorum*, s. 726, 731, 733, 747, 750, 751, 755, 760, 763, 765.

¹⁸ Por. *ibid.*, s. 725, 754, 757.

¹⁹ J. Długosz, op. cit., s. 477.

²⁰ M. Grzegorz, op. cit., s. 113.

nić jego syn, wspomniany już Andrzej z Oporowa, jeden ze świadków tego traktatu (gdzie błędnie nazwano go Henrykiem), członek mieszanej komisji polsko-prusko-krzyżackiej, której zadaniem było sporządzenie dyktatu dokumentów pokojowych, pełniący w tym czasie także funkcję sekretarza królewskiego.

Ze względu na starania strony polskiej o wprowadzenie na listę gwarantów aktualnego stanu obsady dostojenstw państwowych²¹ pozostawienie na niej Piotra Oporowskiego świadczyć tylko może, że wiadomość o jego śmierci dotarła do kancelarii już po uzupełnieniu czystopisu dokumentu o eschatokół i była dla niej całkowitym zaskoczeniem. Niewykluczone, iż nagły zgon wojewody spowodowała zaraza panująca na ziemiach polskich od połowy 1466 r. aż do Wielkanocy następnego roku, a w niektórych regionach jej skutki dały się odczuć jeszcze w połowie 1468 r.²² Pierwszą jej ofiarą, spośród hierarchii urzędniczej ziem Polski środkowej, był wojewoda sieradzki Sędziwój z Leżenic, ostatnią — wojewoda łączycki Piotr z Oporowa²³.

Wyjaśnienia wymaga jeszcze data 20 VII 1467 r., przyjmowana w literaturze jako ostatnia wzmianka o żyjącym Piotrze Oporowskim. Ponieważ stoi ona w wyraźnej sprzeczności z dotychczasową argumentacją, warto zacytować ją w pełnym brzmieniu: *Acta sunt hec Lancicie feria secunda post festum Sancte Margarethe Anno Domini Millesimo Quadringentesimo Sexagesimo* [Sexto — skreślone] *septimo*²⁴. Datę tę rozwiązywano jako 13 lub 20 lipca, przyjmując za właściwy rok 1467²⁵. Istotnie zapis daty jest wyjątkowo niejasny, w tym bowiem roku dzień św. Małgorzaty wypadał w poniedziałek. Gdyby jednak pisarzowi chodziło o 13 lipca z pewnością podałby *in die S. Margarethe*, zaś 20 lipca określiłby precyzyjniej *in octava S. Margarethe*. Najpewniej jednak w tym drugim przypadku posłużyłby się świętem *Divisio Apostolorum*, przypadającym 15 lipca. Wszystkie te kłopoty znikają, gdy uznamy za właściwy pierwotny — następnie skreślony — zapis daty rocznej, tj. 1466 r. W tym bowiem roku św. Małgorzaty przypadało w niedzielę, poniedziałek był

²¹ Autor (ibid., s. 80—84) przypuszcza, że eschatokół dokumentu głównego powstał w dniu 19 V 1467 r., po nominacjach urzędników w Prusach. Wydaje się jednak, że na sejmie ogłoszono tylko publicznie decyzje, które wcześniej zapadły w kręgu rady królewskiej. Na wcześniejsze sporządzenie eschatokołu wskazuje również pominięcie na liście gwarantów Łukasza Górki wojewody poznańskiego, którego obecność na sejmie potwierdzona jest dopiero 22 V 1467 r. — zob. *Kodeks dyplomatyczny klasztoru tyńckiego*, nr 248, s. 483.

²² J. Długosz, op. cit., s. 472—473, 497; A. Walawender, *Kronika kłesk elementarnych w Polsce i w krajach sąsiednich w latach 1450—1586*, t. 1, *Zjawiska meteorologiczne i pomory*, Lwów 1932, s. 75, 170—172.

²³ *Codex epistolaris saeculi decimi quinti*, t. 1, wyd. A. Sokołowski i J. Szujski, Kraków 1876, nr 211.

²⁴ ŁZ, ks. 2, k. 378.

²⁵ A. Pawiński, op. cit., s. XIV; J. Bieniak, op. cit., s. 142.

dniem 14 lipca, zaś zastosowane w datacji określenia dają jednoznaczne rozwiązanie. Tak więc nie 13 lub 20 VII 1467 r., ale 14 VII 1466 r. odbył się w Łęczycy sejmik obradujący w licznym gronie dostojników ziemi łęczyckiej, z wojewodą na czele, oraz delegatów spośród szlachty nad problemami usprawnienia działalności sądownictwa ziemskiego i grodzkiego²⁶. Taka chronologia sejmiku koreluje też z innymi faktami. Wiadomo, że król przebywał od 10 lipca w Inowrocławiu, zaś od 23 lipca w Bydgoszcy, oczekując na koncentrację wojsk. Jakkolwiek obecność Piotra Oporowskiego u boku króla potwierdzona została dopiero 29 sierpnia, ale niewątpliwie był w Bydgoszcy już wcześniej, jako członek rady królewskiej, uczestnicząc w naradach dotyczących kierunku ostatecznego uderzenia na Krzyżaków²⁷. Nieodparcie nasuwa się przypuszczenie, że po uregulowaniu spraw publicznych w Łęczycy wyruszył wprost z sejmiku do obozu królewskiego.

Sledząc kolejność wpisów do księgi ziemskiej łęczyckiej można wytłumaczyć przyczynę naniesionej poprawki daty rocznej:

k. 376v — wpis z 15 VII 1466 r. Charakterystyczne, że wśród arbitrów wymienionych w nocie powtarzają się osoby spośród dostojników i szlachty wspomniane w nagłówku sejmiku z 14 lipca, co dodatkowo utwierdza w przekonaniu, że właściwy jest rok 1466.

k. 377v — roczki omyłne z 2 VI 1467 r. (skreślone).

k. 378—378v — lauda sejmikowe; poniżej uchwał wpis zrobiony tą samą ręką, co i poprawka daty, rękę tę rozpoznać można też we wpisach na

k. 379v — **rozpoczętych w 1468 r.**

k. 379 — vacat.

W związku z tym wydaje się, że pisarz, któremu zlecono zanotowanie uchwał sejmikowych, spisał je na luźnych kartach, a następnie włożył je do księgi. Czyste miejsca wykorzystano dla innych wpisów, nie bardzo troszcząc się o chronologię. Widocznie dla współczesnych większe znaczenie miało dokładne określenie czasu spełnienia takiej czynności prawnej jak zapis wiana (k. 378v), niż data uchwał sejmikowych, skoro pisarz z tej właśnie przyczyny poprawił datację.

Reasumując, powtórzmy osiągnięte wyniki. Śmierć Piotra Oporowskiego nastąpiła 2 V 1467 r. Wiadomość o tym dotarła do króla w czasie obrad sejmiku walnego w Piotrkowie, już po sporządzeniu czystopisu dokumentu głównego pokoju toruńskiego. Jeszcze na sejmie nominację na wojewodę łęczyckiego otrzymał Mikołaj z Kutna. Niewykluczone, iż jego intromisja na urząd odbyła się 2 VI 1467 r., z tego bowiem dnia pochodzi

²⁶ J. Włodarczyk, *Sejmiki łęczyckie do początku XVI wieku*, Czasopismo Prawno-Historyczne, t. 12, 1960, s. 35.

²⁷ *Acta capitulorum nec non iudiciorum ecclesiasticorum selecta*, wyd. B. Ulanowski, t. 2, Kraków 1902, nr 758; J. Długosz, *op. cit.*, s. 437, 450.

wiadomość o *colloquium* w Łęczycy, brak jest jednak not wymieniających obecnych wówczas urzędników²⁸.

Powyższe ustalenia stawiają pod znakiem zapytania wiarygodność informacji zawartej w inskrypcji umieszczonej na płycie nagrobnej Piotra Oporowskiego. Rozbieżność dat można wyjaśnić tylko w ten sposób, iż wymieniony na niej rok 1468 nie oznacza daty śmierci, lecz dotyczy czasu ukończenia płyty. Znane bowiem przykłady potwierdzają, iż praca nad wykonaniem nagrobka trwała co najmniej kilka miesięcy²⁹.

ÜBER DAS TODESDATUM DES WOIWODEN VON ŁĘCZYCA, PIOTR OPOROWSKI

Zusammenfassung

Im Paulinenkloster in Oporów hat sich die Grabplatte aus Sandstein des Woiwoden von Łęczycy Piotr Oporowski, Bruders des Erzbischofs von Gniezno, Wladislaus, mit Inskription erhalten. Sie datiert den Tod des Woiwoden auf das Jahr 1468. In bisheriger Literatur war das Todesdatum des Piotr auf Mai oder Ende Juli 1467 bestimmt. Nähere Forschungen ermöglichen aber die Feststellung des genauen Todesdatums des Woiwoden. Piotr Oporowski gehörte zu nahen Mitarbeitern des Königs Kasimir Jagiellończyk. Mit seinem Siegel hat er die vorläufige polnische Urkunde des Thorner Friedens, die den Kreuzrittern am 19 X 1466 eingehändigt wurde, bestätigt. Das Tagesdatum seines Todes (2 V) gibt das Totenbuch des Prämonstratenserinnenklosters in Strzelno an. Sie wird durch ein Vermerk in der Landbüchern von Łęczycy vom 23 V 1467 bestätigt. Dort ist von dem Woiwoden als von einem Verstorbenen die Rede. Daher scheint das auf der Grabplatte erwähnte Jahr 1468 nicht das Todesdatum des Woiwoden, sondern die Beendigung der Arbeit bei der Platte bezeichnen.

²⁸ ŁG, ks. 2, k. 612. Najwcześniejsza wzmianka w księgach sądowych łeczyckich o Mikołaju z Kutna jako wojewodzie łeczyckim pochodzi z 10 VII 1467 r. (tamże, k. 699).

²⁹ *Corpus inscriptionum Poloniae*, t. 5; *Województwo skierniewickie*, pod red. R. Rosina, z. 2, *Miasto Łowicz*, wyd. J. Szymczak, Warszawa—Łódź 1987, s. 75.